

PROJECTBESCHRIJVING 2019.0132

aanvraag	projectnummer:	2019.0132
	aanvraagdatum:	01-06-2020
	particulier initiatief (PI):	Stichting Proplan
	projecteigenaar (PE):	IFS-EMMAUS

project	naam:	Installatie van warmtepompen bij de realisatie van het ouderhuis in Srebrenica
	land:	Bosnië en Herzegovina
	locatie:	Potočari
	categorie:	Zorg en welzijn

budget	projectbudget:	€ 137.934,00
	overige bijdragen:	€ 0,00
	te financieren:	€ 137.934,00

Financiering	verwacht actieresultaat:	€ 91.956,00
	premie WG:	€ 45.978,00

Binnen welke lokale/regionale context vindt het project plaats?

Potočari is een plaats in de gemeente Srebrenica, in de Servische Republiek. Het ligt in het oosten van Bosnië en Herzegovina, 6 km ten noordwesten van Srebrenica. In 1991 had de plaats 4.338 inwoners, van wie 93% Bosniakken en 7% tot andere bevolkingsgroepen behorend, voornamelijk Serviërs. Tijdens de Bosnische oorlog was het dorp in de enclave van Srebrenica. Op de site van een oude autofabriek bevond zich het Nederlandse VN-bataljon Dutchbat, onderdeel van UNPROFOR, welke opdracht had om toe te zien op het 'bestand' tussen de Moslims en Serviërs. Het is een groot misverstand dat Dutchbat de opdracht had om de enclave te verdedigen. Als het zijn missie succesvol had mogen uitvoeren en deze enclaves had moeten beveiligen, zouden er 34.000 militairen en zwaar afweergeschut voor nodig zijn geweest.

Net als in andere plaatsen in de enclave nam de bevolking toe, omdat er vluchtelingen uit andere delen van Bosnië bij kwamen. Toezien op het bestand werd steeds moeilijker doordat moslim-strijders Mujahedin (onder leiding van Abu Hamza al-Muhajir) de enclave als uitvalsbasis gebruikte voor aanvallen op de Serviërs. In juli 1995 pleegden Servische strijdkrachten hier en in andere delen van de enclave Srebrenica een bloedbad. Gedurende de Val van Srebrenica werden door de Serviërs hier meer dan 8.000 mensen omgebracht. Het wordt gezien als de ergste daad van genocide in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog. Duizenden vrouwen bleven als weduwe achter: 'De weduwen van Srebrenica'. Al jaren dragen deze weduwen een diepe pijn en groot trauma met zich mee. Inmiddels komen veel weduwen van Srebrenica op leeftijd en sommigen worden hulpbehoevend. De vrouwen staan er alleen voor, zijn eenzaam en sommigen maken er geen geheim van dat ze liever vandaag dan morgen dood gaan.

Wie zijn de partners?

POI - Stichting Proplan

POI heeft de afgelopen jaren al meerdere projecten in Bosnië met steun van Wilde Ganzen helpen te realiseren; o.a. de bouw van een zorgcentrum voor verstandelijk gehandicapte kinderen en aanleg van groentekassen. De focus van het werk van POI ligt in voormalig Joegoslavië. Als gevolg van de burgeroorlog zijn veel hulporganisaties vertrokken, maar de nood is hoog op tal van plekken.

Daarnaast is de werkloosheid groot en leeft de helft van de bevolking onder de armoedegrens. Hierdoor kunnen kinderen geen goede opleiding volgen en hebben veel mensen een slechte gezondheid door ongezonde voeding en gebrek aan medische zorg.

LPO - IFS-EMMAUS

LPO maakt onderdeel uit van de wereldwijde Emmaus koepelorganisatie. In totaal werken op verschillende locaties 240 medewerkers en ca. 15 vrijwilligers. Voordeel van onafhankelijkheid is dat LPO niet geduceerd wordt vanuit de overheid, wat de zorg aan de bewoners alleen maar ten goede komt. In financiële zin betekent dit dat LPO jaarlijks moet voorzien in de noodzakelijke inkomsten. LPO verleent hulp aan o.a. opvang van kinderen en jongerenzorg die door diverse omstandigheden nergens meer terecht kunnen, zorg aan mentaal gehandicapten, ouderenzorg, familiehelp met voedsel aan de allerarmsten, een gaarkeuken in Dobo, drugspreventie, inzet tegen mensenhandel en prostitutie.

Wat is het doel van het project?

Sinds de val van Srebrenica bleven duizenden vrouwen achter als weduwe en dragen al jaren een diepe pijn met zich mee. De weduwen op leeftijd wonen erg verspreid in een rurale regio die niet altijd even goed bereikbaar is en traditionele thuiszorg kent men verder niet in Bosnië. Een opname in een verzorgingstehuis is vaak te kostbaar. Dit project betreft het bouwen van een zorgcentrum voor ouderen in Potočari. Dit is een vervolg op het project wat in 2016 is gestart als "Love for the mothers of Srebrenica". Het idee was om de moeders en weduwen te helpen, die tijdens de oorlog hun kinderen en mannen hebben verloren. Deze vrouwen worden regelmatig bezocht, ontvangen medische hulp en van schoonmaakdiensten en krijgen dagelijks maaltijden bezorgd. Het regelmatige bezoek maakt pijnlijk duidelijk dat er een moment komt dat zij niet meer zelfredzaam zijn. Dit heeft tot één conclusie geleid en dat is de bouw van het zorgcentrum, zodat deze vrouwen een beter thuis krijgen tijdens hun oude dag.

Wat gaat er 'concreet' gebeuren?

Het totale project bestaat uit drie delen;

- de bouw van een huisartsenpost annex polikliniek (nr. 1), reeds uitgevoerd.
- in uitvoering is momenteel de volledige bouw van een appartementencomplex voor 38 bewoners, met o.a. een ziekenpost, wasruimte en restaurant.
- de bouw van acht bungalows, die wordt opgestart na volledige realisering van het appartementencomplex en bij voldoende financiën.

Na een onderzoek in Bosnië is, ondanks een forse investering van warmtepompen en zonnepanelen van tenminste € 400.000,00, toch gekozen voor een energie neutraal systeem. Het projectonderdeel 'duurzame energie' is in twee fases verdeeld, waarbij dit project draait om fase 1 'waterpompen'. Fase 2 wordt het vervolgproject 'zonnepanelen' (installatie 2021-2022) op het dak van het verzorgingstehuis.

Het totale projectbudget van fase 1 bedraagt € 137.934,00 en de volgende activiteiten worden uitgevoerd;

- drillen van drie waterbronnen op 60m diepte
- installatie van waterpompen
- warmte-installatie aansluiten

Begroting

Kostenpost	BAM	€
Waterbronnen	43.200,00	
Waterpompen	10.430,40	
Warmte-installatie	165.965,40	
BTW	37.331,29	
Subtotaal	256.927,09	
5% onvoorzien	12.846,35	
Totaal	269.773,44	137.934

Hoeveel mensen profiteren rechtstreeks van het project en wat verbetert er voor hen?

Zorgcentrum voor ouderen in Potočari zal vanaf de opening prioriteit geven aan de moeders en weduwen van Srebrenica en biedt plek aan 70 bewoners. In een straal van 60 km van Srebrenica overleven circa 3.000 weduwen. Aangezien de meerderheid van de hoofddoelgroep 55 jaar of ouder is, zal dit zorgcentrum in de toekomst ook anderen in de omgeving van dienst kunnen zijn zonder onderscheid naar religieuze of etnische achtergrond. Dat zijn de volgende doelgroepen;

- de ouderen die in een kritische sociale situatie zitten en op zichzelf wonen
- ouderen die door (o.a. financiële) omstandigheden, geen steun van hun naasten kunnen krijgen
- personen met een fysieke of psychische beperking

Het doel is om het centrum te bouwen dat in de buurt is van EHBO klinieken en professionele mensen die op ieder moment hun hulp kunnen bieden.

Wat is op lange termijn de impact en hoe is de duurzaamheid van het project gewaarborgd?

- Duurzame zorg; het ontwerp van het complex is afwijkend van de in Bosnië en Herzegovina gebruikelijke ontwerpen. Naast de vele voorzieningen op het terrein (zoals de Eerste hulp post) is er een restaurant, een beddenhuis voor degene die permanente zorg nodig hebben, een wasserij en aantal ruimten om in kleinere kring bij elkaar te komen.
- Duurzame energie; de keuze in traditionele energiebronnen of energieneutraal gaf een meerprijs van ca. een half miljoen euro. Toch is er gekozen voor energieneutraal bouwen. Hiermee wordt verantwoordelijkheid genomen, hoeft er geen hout en kolen aangeschaft te worden, wordt het milieu minder belast en wordt er op de lange termijn elk jaar een grote besparing gerealiseerd. In circa acht jaar tijd is de investering terugverdiend.
- Samenwerking gemeente; er is een prettige samenwerking met de gemeente Srebrenica. Alle gewenste bouwvergunningen zijn binnen, zij sponsort de kosten van infrastructuur elektra en de Bosnische overheid heeft gegarandeerd de salariskosten te bekostigen.
- Business plan; in het begin lag er een plan op tafel om een grootschalig verzorgingstehuis te bouwen, maar over lange termijn dekking van de lopende kosten was niet nagedacht. Inmiddels, anderhalf jaar later, is de bouw begonnen en is er een weldoordacht business plan, waardoor de lopende kosten van dit project gedragen kunnen worden door eigen bijdrage en pensioenen van ouderen en de bijdragen van de gemeente en nationale overheid.